PÄÄTÖKSET

NEUVOSTON PÄÄTÖS (EU) 2021/1923,

annettu 4 päivänä marraskuuta 2021,

Euroopan rauhanrahastosta rahoitettavasta avustustoimenpiteestä, jolla tuetaan Bosnia ja Hertsegovinan asevoimien valmiuksien kehittämistä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 28 artiklan 1 kohdan ja 41 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Neuvoston päätöksellä (YUTP) 2021/509 ([1]) perustettiin Euroopan rauhanrahasto, jäljempänä 'rauhanrahasto', jonka avulla jäsenvaltiot rahoittavat unionin yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla toteuttamia toimia rauhan säilyttämiseksi, konfliktien ehkäisemiseksi ja kansainvälisen turvallisuuden lujittamiseksi perussopimuksen 21 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaisesti. Erityisesti päätöksen (YUTP) 2021/509 1 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohdan mukaisesti rauhanrahasto voi rahoittaa toimia, joilla lujitetaan kolmansien valtioiden sekä alueellisten ja kansainvälisten järjestöjen sotilaallisiin ja puolustusasioihin liittyviä valmiuksia.

(2) Bosnia ja Hertsegovina on yksi maailman miinoitetuimpia maita, mikä on seurausta lähinnä vuosien 1992–1995 konfliktista. Miinat ja räjähtämättömät taisteluvälineet muodostavat edelleen suuren ongelman maan turvallisuudelle, ovat suora uhka väestölle ja haittaavat vakavasti konfliktin jälkeistä olojen ennalleen palauttamista ja talouden elpymistä. Tällaiset välineet muodostavat uhan myös lähetetylle yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan (YTPP) henkilöstölle ja muulle EU:n henkilöstölle.

(3) Daytonin rauhansopimuksen liitteessä 1A, jossa käsitellään rauhansopimuksen sotilasasioita, ja EUFOR-joukkojen komentajan osapuolille antamien ohjeiden luvussa 5 olevassa muutoksessa 25 asetetaan Bosnia ja Hertsegovinan viranomaisille miinanraivausta koskeva velvollisuus. Bosnia ja Hertsegovinan puolustuksesta annetussa laissa miinantorjuntatoimet määritellään yhdeksi Bosnia ja Hertsegovinan asevoimien viidestä tärkeimmästä tehtävästä. Bosnia ja Hertsegovinan asevoimat on maan suurin miinanraivausorganisaatio; niiden pysyväisohjeet on laadittu miinojen ja räjähtämättömien taisteluvälineiden raivausta ja räjähtämättömiin taisteluvälineisiin liittyvää riskitietoisuutta koskevia koulutusohjelmia varten. Pysyväisohjeet on yhdenmukaistettu sekä miinojen ja räjähtämättömien taisteluvälineiden raivausta koskevan Bosnia ja Hertsegovinan normin että asiaankuuluvien kansainvälisten normien kanssa, mukaan lukien kansainvälisten miinoja koskevien toimien normit.

(4) Euroopan rauhanrahaston strategisia suuntaviivoja heinä- ja joulukuun 2021 välisenä aikana koskevissa poliittisten ja turvallisuusasioiden komitean 1 päivänä heinäkuuta 2021 antamissa päätelmissä todetaan, että kyseisen kauden yhtenä keskeisenä prioriteettina on avustustoimenpide, jolla tuetaan Bosnia ja Hertsegovinan asevoimia. Avustustoimenpiteen tarkoituksena on parantaa Bosnia ja Hertsegovinan asevoimien valmiuksia, jotta kyseisiä valmiuksia voitaisiin käyttää Bosnia ja Hertsegovinan osallistumiseen YTPP-sotilasoperaatioihin ja rajoittamatta muuta Euroopan unionin mahdollisesti rahoittamaa miinanraivaustukea ja humanitaarisia miinanraivaustoimia yleisesti.

(5) Euroopan unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, jäljempänä 'korkea edustaja', on korostanut Althea-operaation puolivuotistarkistuksesta laatimassaan säännöllisessä selvityksessä johdonmukaisesti, että Bosnia ja Hertsegovinan asevoimien miinanraivauspataljoona tarvitsee apua.

([1]) Neuvoston päätös (YUTP) 2021/509, annettu 22 päivänä maaliskuuta 2021, Euroopan rauhanrahaston perustamisesta ja päätöksen (YUTP) 2015/528 kumoamisesta (EUVL L 102, 24.3.2021, s. 14).

(6) Poliittisten ja turvallisuusasioiden komitea (PTK) totesi EUFOR Althea-operaation 36. puolivuotisselvityksen esittämisen yhteydessä 9 päivänä syyskuuta 2021, että edelleen oli kiireellisesti löydettävä ratkaisu Bosnia ja Hertsegovinan asevoimien miinanraivauspataljoonan operatiivisen toimintakyvyn parantamiseksi. Tätä varten PTK kehotti korkeaa edustajaa esittämään tarkasteltavaksi ehdotuksia, muun muassa Euroopan rauhanrahaston puitteissa.

(7) Neuvosto hyväksyi 18 päivänä lokakuuta 2021 Bosnia ja Hertsegovinasta ja EUFOR Althea -operaatiosta päätelmät, joissa Bosnia ja Hertsegovinan viranomaisia kehotetaan painokkaasti tehostamaan kansainvälisen yhteisön tuella ampumatarvikkeiden, aseiden ja räjähteiden ylijäämävastojen hävittämiseen sekä humanitaariseen miinanraivaukseen liittyviä toimiaan.

(8) EUFOR-joukkojen komentajalle 8 päivänä tammikuuta 2020 osoittamassaan kirjeessä Bosnia ja Hertsegovinan puolustusministeri pyysi, että Bosnia ja Hertsegovinan asevoimia tuetaan kiireellisesti toimittamalla sille miinanraivauksessa käytettäviä keskeisiä tarvikkeita, ja viittasi nykyisen materiaalin huomattavaan vanhentuneisuuteen todeten, että on mahdotonta täyttää asetettu tavoite, jonka mukaan maa olisi raivattava kokonaisuudessaan miinoista vuoteen 2027 mennessä.

(9) Korkealle edustajalle 7 päivänä lokakuuta 2021 osoittamassaan kirjeessä Bosnia ja Hertsegovinan puolustusministeriö uudisti unionille esittämänsä pyynnön tukea Bosnia ja Hertsegovinan asevoimia miinanraivauksessa käytettävien keskeisten tarvikkeiden hankinnassa, jotta Bosnia ja Hertsegovinan asevoimien toteuttamia miinanraivaustoimia voitaisiin tehostaa.

(10) Avustustoimenpide pannaan täytäntöön ottaen huomioon päätöksessä (YUTP) 2021/509 vahvistetut periaatteet ja vaatimukset, erityisesti neuvoston yhteisen kannan 2008/944/YUTP ([2]) noudattaminen, sekä rauhanrahastosta rahoitettavien tulojen ja menojen täytäntöönpanosta annettavien sääntöjen mukaisesti.

(11) Neuvosto vahvistaa olevansa sitoutunut suojelemaan, edistämään ja toteuttamaan ihmisoikeuksia, perusvapauksia ja demokratian periaatteita sekä lujittamaan oikeusvaltiota ja hyvää hallintotapaa Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan, ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen ja kansainvälisen oikeuden, erityisesti kansainvälisen ihmisoikeuksia koskevan oikeuden ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden, mukaisesti,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Perustaminen, tavoitteet, soveltamisala ja kesto

1. Perustetaan Bosnia ja Hertsegovinan puolustusministeriötä, jäljempänä 'tuensaaja', hyödyttävä avustustoimenpide, joka rahoitetaan Euroopan rauhanrahastosta.

2. Avustustoimenpiteen tavoitteena on tehostaa ja parantaa Bosnia ja Hertsegovinan asevoimien miinanraivauspataljoonan voimavaroja toimittamalla riittävät tarvikkeet. Näin Bosnia ja Hertsegovinaa autetaan suojelemaan siviiliväestöään paremmin ja lisätään Bosnia ja Hertsegovinan asevoimien panosta YTPP-sotilasoperaatioihin, samalla kun vahvistetaan euroatlanttista yhteistyötä ja yhteistyötä Yhdistyneiden kansakuntien kanssa tehostamalla ja parantamalla Bosnia ja Hertsegovinan asevoimien miinanraivauspataljoonan voimavaroja.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitetun tavoitteen saavuttamiseksi avustustoimenpiteellä on rahoitettava seuraavan tyyppisiä tarvikkeita:

a) Liikkuminen: 34 kuljetusajoneuvoa (neliveto)

b) Tuki: 34 lääkinnällistä ajoneuvoa (neliveto)

c) Teknologia: 150 metallinilmaisinta.

4. Avustustoimenpiteen kesto on 30 kuukautta tämän päätöksen hyväksymisestä.

([2]) Neuvoston yhteinen kanta 2008/944/YUTP, vahvistettu 8 päivänä joulukuuta 2008, sotilasteknologian ja puolustustarvikkeiden viennin valvontaa koskevien yhteisten sääntöjen määrittämisestä (EUVL L 335, 13.12.2008, s. 99).

2 artikla

Rahoitusjärjestelyt

1. Avustustoimenpiteeseen liittyviin menoihin tarkoitettu rahoitusohje on 10 000 000 euroa.

2. Kaikkia menoja hallinnoidaan rauhanrahastosta rahoitettavien tulojen ja menojen täytäntöönpanosta annettavien sääntöjen mukaisesti.

3. Avustustoimenpiteen mukaisiin menoihin voidaan myöntää rahoitusta 48 kuukauden ajan tämän päätöksen hyväksymisestä alkaen.

3 artikla

Järjestelyt tuensaajan kanssa

1. Korkea edustaja tekee tuensaajan kanssa tarvittavat järjestelyt sen varmistamiseksi, että tuensaaja noudattaa tällä päätöksellä vahvistettuja vaatimuksia ja ehtoja edellytyksenä avustustoimenpiteen mukaisen tuen antamiselle.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin järjestelyihin on sisällyttävä määräyksiä, joilla tuensaaja velvoitetaan varmistamaan, että

a) Bosnia ja Hertsegovinan asevoimien miinanraivauspataljoona noudattaa asiaankuuluvaa kansainvälistä oikeutta, erityisesti ihmisoikeuksia koskevaa kansainvälistä oikeutta ja kansainvälistä humanitaarista oikeutta;

b) kaikkea avustustoimenpiteen puitteissa annettua omaisuutta käytetään asianmukaisesti ja tehokkaasti niihin tarkoituksiin, joita varten se on annettu;

c) kaikkea avustustoimenpiteen puitteissa annettua omaisuutta huolletaan riittävästi sen käyttökuntoisuuden ja operatiivisen käytettävyyden varmistamiseksi omaisuuden elinkaaren aikana;

d) avustustoimenpiteen puitteissa annettua omaisuutta ei menetetä eikä siirretä ilman päätöksen (YUTP) 2021/509 nojalla perustetun rahastokomitean suostumusta muille kuin järjestelyissä yksilöidyille henkilöille tai yhteisöille sen elinkaaren lopussa.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin järjestelyihin on sisällyttävä määräyksiä avustustoimenpiteen mukaisen tuen keskeyttämisestä ja lopettamisesta, jos tuensaajan todetaan rikkoneen 2 kohdassa tarkoitettuja velvoitteita.

4 artikla

Täytäntöönpano

Korkea edustaja on vastuussa tämän päätöksen täytäntöönpanon varmistamisesta päätöksen (YUTP) 2021/509 ja rauhanrahastosta rahoitettavien tulojen ja menojen täytäntöönpanosta annettavien sääntöjen mukaisesti ja noudattaen rauhanrahastosta rahoitettavia avustustoimenpiteitä varten tarvittavien toimenpiteiden ja valvonnan arvioimista ja määrittämistä koskevaa yhdennettyä menetelmäkehystä.

5 artikla

Seuranta, valvonta ja arviointi

1. Korkea edustaja varmistaa sen seurannan, että tuensaaja noudattaa 3 artiklassa säädettyjä velvoitteita. Kyseisen seurannan avulla saadaan tietoa 3 artiklassa säädettyjen velvoitteiden rikkomisen asiayhteydestä ja riskistä; se auttaa myös ehkäisemään tällaisia rikkomuksia, mukaan lukien kansainvälisen ihmisoikeuksia koskevan oikeuden ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkaukset tukitoimenpiteestä tuetuissa Bosnia ja Hertsegovinan asevoimien yksiköissä.

2. Tarvikkeiden toimituksenjälkeinen valvonta järjestetään seuraavasti:

i) toimituksen todentaminen, jossa loppukäyttäjä allekirjoittaa Euroopan rauhanrahaston avustustoimenpiteeseen liittyvät toimitustodistukset omistusoikeuden siirron yhteydessä;

ii) tarkastus paikalla, jossa tuensaaja antaa korkealle edustajalle mahdollisuuden tehdä tämän pyynnöstä tarkastuksen paikalla.

3. Korkea edustaja laatii avustustoimenpiteestä ensimmäisen arvioinnin 18 kuukauden kuluttua tarvikkeiden toimittamisesta. Tähän voi tarvittaessa kuulua toimitettujen tarvikkeiden tarkastus paikalla. Lopullinen arviointi laaditaan, kun avustustoimenpide on saatettu loppuun. Se sisältää laajemman kokemusten tarkastelun.

6 artikla

Raportointi

Korkea edustaja antaa täytäntöönpanokaudella PTK:lle puolivuosittaiset selvitykset avustustoimenpiteen täytäntöönpanosta päätöksen (YUTP) 2021/509 63 artiklan mukaisesti. Avustustoimenpiteiden hallinnoijan on ilmoitettava säännöllisesti päätöksellä (YUTP) 2021/509 perustetulle rahastokomitealle tuloista ja menoista kyseisen päätöksen 38 artiklan mukaisesti.

7 artikla

Keskeyttäminen ja lopettaminen

PTK voi päättää keskeyttää avustustoimenpiteen täytäntöönpanon kokonaan tai osittain päätöksen (YUTP) 2021/509 64 artiklan mukaisesti.

PTK voi myös suosittaa, että neuvosto lopettaa avustustoimenpiteen.

8 artikla

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä 4 päivänä marraskuuta 2021.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
G. DOVŽAN